

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 49.

ANULU XXIV.

Sabiu 20 Iunie (2 Iuliu) 1876.

Telegrafulu este Duminec'a si Joi'a, la fie-care doue septemani cu adausulu Foisior'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura Foisiei, preafara la z. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra expeditura. Pretulu pnumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trocelelalte pârti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Mouchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platescu pentru întâi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua' ora cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Invitarea de pnumeratiune la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisior'a“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1876. — Pretulu abonamentului pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strainatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardiã cu tramiterea pnumeratiunilor.

Adresele ne rugãmu a se scrie curatu, a se pune numai post'ultima, dara nu câte doue poste ultime, si in locu de epistole de pnumeratiune recomandãmu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de pnumeratiune.

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Sabiu 30 Iunie 1876.

(II.) Evenemintele belice ce se petrecu in tierile invecinate, umplu de ingrigire si pe ocãrmuitorii statului nostru. Nici ca se pôte altcum; câci foculu ce se estinde odata preste unu edificiu ôre-care, amenintia indeosebi edificiile invecinate. Si de aceea apare consultu, cându unu regimu fatia cu evenemintele belice ce se pregatescu si petrecu in tierile invecinate, intreprinde acte de precautela, cá sa se impedece transplantarea reului acestui'a si pe teritoriulu seu. Este inse foarte greu a nimeri intre jurstãri de acestea midilõcele cele potrivite pentru scopu: a nu impune poporatiunei din intrulu tierii, fãra motivu greutãti apasetõre. A nu vadã prin actele de precautela, neincredere câtra poporu si prin acest'a a-lu instrainã dela sine. Iera de alta parte a nu intre-lasã nici precautel'a aceea, ce o pretinde interesulu statului —

Fatia cu resbelulu ce, cum se vede adi-mãne 'lu va incepe Serbi'a invecinata, in contr'a imperiului otomanu, negresitu ca e indatoratu regimulu nostru, a intreprinde mesuri de precautela la marginea de câtra Serbi'a. A se dá inse mesuriloru acestor'a de precautela caracterulu unei fortie de statu menite spre a tiené in freu pe serbiu din pârtile sudice ale Ungariei, acest'a abia apare consultu. —

Jurnalele magiare se intrecu de a aduce sciri care de care mai alarmatõre in privinti'a tienutei serbiloru, de pe teritoriulu Ungariei. Unele ne spunu ca ei aru stã in nemidilocita legatura cu omladin'a si aru lucrã mãna in mãna cu ea in cestiunea resbelului in contr'a Turciei. Altele mergu si mai departe si sustienu ca serbiu din graniti'a de câtra Serbi'a aru despectã chiaru guvernulu un-gurescu si aru lucrã pre fatia in contr'a intereselor patriei. —

Cându s'aru constatã ast'a din urma, atunci nu aru mai incapé in-

doiela, ca guvernulu aru fi datoriu a intreprinde ce-va, a luã mesuri spre a-si asigurã respectulu cuvenitu si spre a asigurã de alta parte si pacea si liniscea interna. Si in casulu acest'a mai ca nu aru mai putea fi indoiela, despre destinatiunile legei, ce s'aru puté aplicã cu dreptu, in contr'a acelor'a ce s'aru dovedí de partasi la astfelulu de intreprinderi ostile.

Totulu inse ce se constata pâna acum'a, din asiã numitele „agitatiuni“ ale serbiloru din sudulu Ungariei, constã numai intru aceea: ca mai multi dintre serbiu austro-unguresci au participatu la imprumutulu contrasuru de regimulu serbescu pentru resbelu, si ca mai multi teneri serbi trecãndu frontariile aru fi intratu cá voluntari in servitiile serbesci. —

Atãt'a numai e constatatu pâna acum si de aceea si calculãmu numai cu factorii acesti'a. Deci stãndu lucrurile astfelu, nu e de explicatu pentru ce atãt'a larma din partea jurnalorulu magiare. Cãci aceea ce facu singuratecii individi, chiaru deca aru fi in sine o nelegalitate seu nelõialitate nu i se pôte inca imputã natiunalitãtei intregi cá atare. Si faptele inca pentru sine privite, nu se potu cualificã de penalitate cu atãt'a mai putienu dõr' chiaru de fapte de tradare; dupace ele nici nu suntu indreptate in contr'a esistentiei seu a integritãtei statului nostru, seu a altui'a statu federatu cu alu nostru, nici chiaru in contr'a intereselor exprimate ale statului nostru.

Departe se fia de ori-ce patriotu, ori-ce tendintia ostila esistentiei statului seu chiaru si numai intereselor seu de prosperare; departe chiaru si intrelasarea indeplinirei datorintelor ce se receru dela ori care bunu patriotu. Atãt'a inse nu se pôte denegã nici unui patriotu cu dreptu cuventu, cá adeca sa se bucure dimpreuna cu fratii sei de acel'asi sange, de-si de pre teritoriu strainu, seu se impartasiésca cu ei simtiemintele de bucuria seu intristare. Asiã de departe nu se potu intinde postulatele cualificatiunei de patriotu bunu; si asupr'a inter-nului nu dispune nici o legislatiune civila.

Serbiu din pârtile sudice ale Ungariei, deca nu au comisu altce-va, apoi totu pecatulu lor nu consta intr'alt'a, decãtu ca simpatiele lor nu se intãlnescu cu cele ale natiunei magiare predomnitõre. Magiarii din intemplare nutrescu simpatii pentru turci. Ei de sigura ca inca voru fi posedendu destule actii de creditu turcescu si dintre tineri de ai densiloru inca trecu, dupa cum ni o spunu cu fala jurnalele magiare, destui cá se intre in ostirile turcesci; dar' pentru tõe acestea inca nu s'a auditu nici o voce nemagiara carea sa-i fia stigmatizatu de nepatrioti.

Apoi deca esista egalitate de dreptu; cu atãt'a mi multu trebuie se existe si libertate egale de simpatii si simtiri. Si preponderanti'a politica a rasei magiare nu se pôte estinde pâna acolo, cá sa li se impuna celorlalte natiunalitãti, si simpatiele rasei magiare, seu sa li se socotésca chiaru cá crima, neimpartasirea simpatielorulu acestor'a.

Deci dupa cele constatate pâna acum'a abia s'aru puté rectificã suspinderea constitutiunei in tienuturile locuite de serbi, seu chiaru punerea tienuturiloru acestor'a in stare de asediu. Pentruca in faptele de pâna

acum constatate nu se vede destula cauza pentru o atare procedere. Ier' suspinderea constitutiunei fãra motive bineeventate, pôte insufã ingrigire celor'a ce tienu la respectarea constitutiunei.

Revista politica.

Evenemintele cele mai insemnate ni-le da acum in permanentia Serbi'a si Muntenegru. „Pest. Ll.“ de Joi dimineti'a are o telegrama datata: Vien'a 28 Iunie de urmatoriulu cuprinsu:

„Speranti'a de o intielegere intre „Russi'a si Angli'a este forte sguduita in urm'a unei notificatiuni a consulului generalulu Ionin, ca o naia „cu arme englese, destinata pentru „Mouktar pasi'a, a sositu la loculu „destinatiunei sele si ca unu attaché „dela ambasada englesa din Vien'a „a dusu bani numitului pasi'a. Tiarulu „s'a exprimat in termini forte esacerbati asupr'a acestui lucru si a „demandatu a se licuidã pentru Serbi'a 4 milioane de ruble.“

Mai deadreptulu privescu pre Serbi'a urmatõrele sciri, cari le estragemu din mai multe telegrame:

Serbi'a a sistatu missiunea lui Cristici la Constantinopole, din cauza ca Põrt'a a dechiaratu, ca nu pôte acceptã obiectulu missiunei, care i s'a adusu la cunoscintia mai inainte pe cale confidentiale.

Capeteniele insurgentiloru din Erzegovin'a si din Bosni'a, si unii si altii, s'au intrunitu separatu in Scupcine. Cei dintãiu au prochiamatu pre principele Muntenegrului Nicolau de suveranu alu lor, cesti din urma pe principele Serbiei Milanu. De ambe pârtile s'au tramisu deputatiuni la respectivii principi, cari duc actele de prochiamaie.

Pre calea biroului coresp. vine din Belgradu (29 Iunie) scirea urmatõre: Intre bubuitulu tunuriloru si aclamãri, principele Serbiei a plecatu astadi dimineti'a spre fruntarii. Ministrii lu in-sotiescu pâna la Semendri'a. Ajunsu la fruntarii principele va emite o prochiamaie. Metropolitanulu si episcopii au plecatu de eri spre a impartasi soldatiloru binecuventarea bisericésca.

Mai pre largu espune acel'asi evenimentu telegram'a urmatõre adresata la „S. d. T.“:

Belgradu 29 Iunie. Principele Milanu a plecatu adi dimineti'a la 4 ôre cu vaporulu spre Semendri'a si de acolo la Alexinatu la armat'a principala. Inainte de plecare se celebrã unu servitiu divin u solemnlu. Sarutandu Milanu stégulu s'a adresatu câtra trupe: Fratiloru, cându plecu la armat'a mea pentru apararea patriei amenintiate de inimicu, recomandandu pre soci'a mea si capital'a scutului cetatieniloru si armelor võstre! La plecarea lui Milanu erau presenti, consululu **rusescu**, consululu **germanu**, precum si consululu **romanescu**. Bubuitu de tunuri, sunetu de clopote si bucuria nemarginita in populatiune.

Press'a se încerca a indigitã scopurile strategice generali cari se potu urmari din partea armatei serbesci si turcesci dupa positiunea ei de acum. Positiunea grosului armatei serbesci intre Ciupri'a si Alexinatu e conditiunata deocamdata de concentrarea puterei armate turcesci dela Nisiu. Lini'a principala de operatiune a acestei din urma trebuie sa fia in-

dreptata câtra Kragujevatiu si Belgradu, orasiile cele mai insemnate ale Serbiei, si de alta parte armat'a serbesca nu numai va acoperi lini'a acest'a, ci va trebui se considera Nisiulu cá primul obiectu de operatiune, câci de acolo duc pe de o parte cãile prin siesulu Nisiavei, ier' de alta parte prin siesulu Moravei câtra Sofi'a si Leskovae. Pre lângã acest'a se ofera cá de sine pentru miscarea de contingente mai mari valea cea estinsa a Moraviei bulgare. Primele lupte decidietõre intre cele doue armate voru trebui sa urmedie in casu de resbelu la graniti'a sudica, intre Nisiu si Alexinatu. Armat'a turcesca se afla la totu casulu din capulu loculu in avantaju, fiindca posede in Nisiu unu locu de castre fortificatu, a carui atacare din partea serbiloru va avé sa intempine nu neinsemnate greutãti, dupa ce armat'a lor va esi din defileulu Moraviei spre sudu dela Alexinatu.

Dupa situatiunea militara si politica Serbi'a va trebui sa prefereze ofensivei defensiv'a, in amendoué casurile prim'a decisiune resbelica va urmã probabilu intre Nisiu si Alexinatu. Postarea divisiunei dela Drin'a de o fortia ce-va cam disproportionata corespunde de asemenea cu o tendintia ofensiva. Divisiunea acest'a ce e dreptu nu va realisã o ocupatiune directa a Bosniei, i va succede insa totusi sa ofere insurectiunei mãna de ajutoriu.

Obiectele naturali de operatiune ale acestei divisiuni voru fi probabilmente Zworniculu de lângã Drin'a si Serajevo, pe care va avea sa le acopere Mucthar pasi'a. Divisiunea din Ciaciacu se pare a fi destinata de a realisã mai multe scopuri.

Ea impreuna divisiunea de lângã Drin'a cu grosulu la Alexinatu, si astfelulu va pote dá in casu de lipsa seu unei seu altei pârti a armatei mãna de ajutoriu. In casu de ofensiva generala serbesca va cautã divisiunea acest'a a ajunge valea Limei si a se aclude operatiuniloru Muntenegrului, cari suntu mai la mãna in directiunea acest'a. Divisiunea asiã numita danubiana dela graniti'a ostica a Serbiei va capetã inainte de tõe unu rolu defensivu. Ei nu numai i lipsesco puterea receruta si spatiulu de a se estinde, ci in calea ei diace totu de odata si Viddinulu, un'a dintre fortificatiunile cele mai impenetrabile si tari ale imperiului turcescu. Viddinulu e bine armatu, terenulu de partea vesticã se pôte preface in tempulu celu mai scurtu intr'unu impedimentu estinsu de inundatiune. Divisiunea danubiana se va decide asiã-dara la totu casulu la o blocada a acestui punctu. La casu, cându armat'a turcesca aru luã ofensiv'a, aru putea sa faca acest'a numai din Nisiu, fiindu-ca trupele ce stau la dispositiune nu voru fi de ajunsu spre a trece Drin'a in vestu si Tinoculu in ostu.

Insurgentii bosniaci din muntele Cozar'a au adresatu, precum scrie „Cor. P.“, o scrisõre câtra insurgentii hertegovineni din Banjani, prin care anuncia, ca ei nu se voru demite sub nici o conditiune la negociãri pentru unu armistitiu de o durata câtu de scurta. Deca voru voi hertegovinenii se o faca, o voru face ce e dreptu cu periculu de a fi amagiti precum urmèza: „Voi ve insielati fratiloru, suna acea scrisõre, — deca

credeti ca Pórt'a ve va dá positiune autonoma. Tóte reformele ce-le promise suntu incredite organeloru ei, amploiatu turci, spre a le duce la in-deplinire. Ce are acest'a sa insemneze, sciti voi prea bine. Noi din parte-ne vomu preferi lupt'a pâna la cea din urma picatura de sânge acestoru felu de concesiuni, care nu merita a pune existinta atátoru familii in jocu si a prefata tíer'a nóstra cea frumoasa in ruine.

Ddiu sa ve lumineze pre voi, fratiloru. Anunciulu acest'a s'a primitu in castrele insurgentiloru ertiegovineni preste totu in modu cátu se póte de indiferentu.

Despre atitudinea si armat'a Muntenegrului i se scrie la „Corespondinti'a politica“ din Cetinje la 21 Iuniu:

Alarm'a de resbelu ce petrunde din Belgradu la noi afla aici unu echo viu. Incepu cei de acolo, atunci s'a ispravitu cu neutralitatea nóstra. Muntenegru nu póte remané inderetulu Serbiei. In intiesulu acest'a e a se luá si missiunea ministrului nostru de esterne, Stanco-Radonici, care a calatoritu la Ems, de unde se astépta sa se reintórca la 24 Iuniu. Radonici avea inarcinarea sa desfasure tiarului, ca principele Nicolae va fi constrinsu in interesulu dinastiei sale sa parasésca neutralitatea in celu mai de aprópe tempu. In fapta e bine cunosutu consuliloru ce residéza in Ragusa si suntu acreditati principelui, ca positiunea Muntenegrului a devenitu acum mai pre urma fórtedificila. Intetirea insurgentiloru pentru ajutoriu de o parte si imputárele suditoru sei insusi pentru atitudinea rezervata a Muntenegrului de alta parte s'au facutu totu mai impetuosa.

O neutralitate cu asiá lunga durata, cum o a observatu principele Nicolae, nu o aru fi potutu sustiené inainte de densulu nici unu vladica montenegrinu. Dara acum nici densulu nu-i mai e prin putintia a tiené mai multu pre muntengrini in fréu. Elu aru trebui sa aléga numai intre resbelu si fuga. Preste acest'a e cu neputintia a tiené pre tempu néhotaritu atáti soldati sub arme, ceea ce e de lipsa, pentru ca corpulu armatei turcesci la Podgoriti'a amerintia tíer'a. Se pare ca in Ems cu tóte negociárele mai nóue s'a consideratu totusi seriozitatea argumentelor produse. Reintórcerea lui Radonici are de asta data insemnatarea, ca Muntenegru a obtienutu libertatea actiunei dupa propria sea chibzuire si conformu propriiloru sale interese, darasi pre responsabilitatea seapropria pentru tóte consecuentiele ce potu sa derive de aci.

De o camdata s'a chiamatu sub stindardu toti muntengrini dela 17 pâna la 60 ani. Adeverat'a putere armata a muntengriniloru va constá din 16—17000 combatanti, cari se impartu in dóue corpuri.

Puterea principale comandata de principele cu o fortia de 11,000 soldati va luá positiune vis-a-vis de Podgoriti'a. Se speculéza si la o diversiune a miriditoru in dosulu puteriloru combatante turcesci, cari in casulu acest'a aru fi silite a se retrage la Scutari.

Pentru operatiunea in Ertiegovin'a aru mai remané numai 7000 soldati, cari impreunându-se cu 5300 insurgenti aru representá o fortia de 12,300 combatanti. Din Ostrogu, la intrarea in passulu Dug'a aru urmá miscarea ofensiva. La Nisi aru remané unu corpu recognascatoriu, care se va inarmá cu pasci. Tient'a operatiuniloru eventualu din partea acest'a va fi Mostar.

Din Albani'a muntene-

grenii voru incercá o impreunare cu armata serbésca.

Aprovizionarea armatei, precum si a poporului, s'a efectuitu pe siese luni, multiamita liberalitatii amiciloru rusesci cum e Weselitzki, care a intratu acum in servitie de resbelu la muntengreni. Elu va fi unu felu de adlatu alu principelui dendu acestuia ajutoriu cu talentele sale militare si diplomatece.

Senatululu ia la 1 Iuliu guvernulu tieriei, pe care lu va purtá in numele principelui pâna la terminarea resbelului.

Copiii mai betráni ai principelui suntu in Russi'a, cei mai tineri la principés'a in Dalmati'a, in Bianc'a, unde voru remané pâna la sfersitul resbelului.

„Pesti Napló“ dela 27 Iuniu publica unu articulu despre situatiune, care se termina cu aceste pasagie marcante:

Actiunea se incepe acum; cine scie nu i se va dá si monarchiei nóstre, unu rolu principalu in acésta bucata pâna se va terminá? Acést'a eventualitate iminenta trebuie sa constringá pe guvernulu a asigurá linistea aici acasa pâna mai e tempu.

Spre scopulu acest'a esista armat'a comuna si militiele séu honvedime. In armat'a comuna dorere nu domnesce nici spiritulu constitutiunulu nici ungurescu, dara credinti'a cátra Domnitoriu, dinastie si monarchia — se tiene de insusirile ei traditiunali. Dreptu aceea noi nu avemu nici o neincredere cátra armat'a comuna si gresiescu acele foi din Vien'a, cari pretindu a fi cetitu acést'a din corespondinti'a nóstra din Neoplant'a. Avemu inse o neincredere firésca cátra acea parte din armata, care esista si acum in organismulu confiniului militariu si a cáru desmilitarisare planuita ni-a succésu dincóce fórtedificila, precându dincolo in Croati'a baronulu Rauch cadu viktima acestei incercári de desmilitarisare. Si acést'a neincredere e motivata. Nu reimprosetámu insurectiunea din Racoviti'a, nu istoriele supremului rege, nici manifestatiunile generaliloru Benko si Grevicici, nici rolulu ce-lu avura Rodich in Dalmati'a si Mollinary in Agramu; ci aducemu aminte „Pressei“ si lui „Tagblatt“ numai ce a scrisu generalulu Cernaief de vr'o câte-va dile din Belgradu la „Ruski Mir“: „Nu trebuie sa ne tememu de Austri'a, de vreme ce armat'a ei e neconstanta, granitieri nu voru luptá contra unu adversaru slavu.“ Acést'a a dis'o Cernaief — noi n'avemu ce face.

De aceea noi dorimu cá la frontierele tieriei sa stea o sentinela de regimete unguresci séu déca mai vreti, germáne si polone si la sustinerea ordinei se vina intr'ajutoriu trupe din militii séu honvedii. Si audimu cu bucuria ca „Pest. Ll.“ se incéla afirmandu adi cá spre sudulu tieriei sa mérga exclusivu numai trupe din armat'a comuna.

Si trupe de honvedii pléca intr'acolo si atátu noi cátu si tíer'a intréga, i aru luá lui Colomanu Tisza fórtedificila in nume de reu, déca cu acést'a ocaziune nu aru folosi honvedime. Pentru ce si avemu honvedii, déca nu putemu dispune de densii nici atátu cá sa spriginésca conservarea pácei in patria?

Parti'a Austriei inferióre a tienutu o adunare bine cercetata, in care s'au primitu trei resolutiuni. Cea dintáiu, care se referesce la complanarea cu Ungari'a, dechiara punctatiunile cunoscute pâna acum de neacceptabile, astépta initierea unei distribuiru a puterei in conformitate cu prestatiunile ambeloru diumetáti si prefera mai bine uniunea personale „cu tóte desavantagiile ei“ decátu starile cele rele de adi. A dóua re-

solutiune se ocupa cu cestiunea armatei si culmineza in dorinti'a cá spesele pentru armata sa se reduca la mesur'a celoru mai neaperatu de lipsa, consideranduse inse deplinu nutrirea suficienta a armatei. A trei'a resolutiune respinge punctatiunile dela 6 Maiu ce se referesce la cestiunea bancei, cá pre unele ce pagubescu interele economice si financiale, unitatea monetara si creditulu valutei austriace si recomanda infiintarea respective continuarea unei bance nationale unitari bine organizata la casu de novoia numai pentru Austri'a.

Ordinea examenelor publice

la scólele centrale romane gr. or. din Brasiovu cu finea anului scol. 1875/6.

Esamenele publice se tienu in 21, 22, 23, 25, 26, 28 Iunie st. v. cum urmédia:

a) la gimnasiu si la scól'a comerciala si reala.

Luni in 21 Iuniu st. v. va esamina:

Dela 8—9 óre a. m. in despart. I.—III. din l. francesca prof. I. Stinghe.

Dela 9—10 óre a. m. in despart. IV.—VI. din l. francesca prof. I. Stinghe.

Dela 10—10 1/2 óre a. m. in cl. IV si V de fete din religie cat. B. Baiulescu.

Dela 10 1/2—11 óre a. m. in cl. IV de fete din Geografia prof. I. C. Tacitu.

Dela 11—12 1/2 óre a. m. in c. V de fete din l. romana-germana prof. St. Iosifu.

Dela 11 1/2—12 óre a. m. in cl. V de fete din Fisica prof. Ip. Ilasievici.

Dela 3—4 óre p. m. in tóte despart. din music'a vocala prof. G. Dim'a.

Dela 4—6 óre p. m. in tóte despart. exercitii de gimnastica prof. Dr. N. Popu.

Lucrurile facute de elevele cl. IV si V de fete voru fi espuse pre tempulu examenelor in sal'a cea mare a gimnasiului.

Marti in 22 Iuniu st. v. va esamina:

Dela 8—8 1/2 óre a. m. in cl. VII gimn. din Fisica prof. L. Nastasi.

Dela 8 1/2—9 óre a. m. in cl. VII gimn. din Istoria prof. Dr. N. Popu.

Dela 9—9 1/2 óre a. m. in cl. VI gimn. din l. latina prof. D. Almasianu.

Dela 9 1/2—10 óre a. m. in cl. VI gim. din l. magiara prof. I. Fericeanu.

Dela 10—11 óre a. m. in cl. V gim. din l. elina prof. Dr. I. Lapedatu.

Dela 11—12 óre a. m. in cl. IV gim. din Matematica prof. L. Nastasi.

Dela 3—4 óre p. m. in cl. III gim. din l. germana prof. I. Pope'a.

Dela 4—5 óre p. m. in cl. II gim. din Istoria prof. St. Iosifu.

Dela 5—6 óre p. m. in cl. I gim. din l. latina-romana prof. P. Dim'a.

Mercuri in 23 Iuniu st. v. va esamina:

Dela 9—10 óre a. m. in cl. I reala din Istoria naturala prof. Ip. Ilasievici.

Dela 10—11 óre a. m. in cl. II reala din Matematica prof. Dr. I. Bozocca.

Dela 11—12 óre a. m. in cl. III reala din l. germana prof. I. Scurtu.

Dela 3—3 1/2 óre p. m. in cl. I com. din Geografia prof. I. Scurtu.

Dela 3 1/2—4 óre p. m. in cl. I com. din l. magiara prof. Art. Fenesianu.

Dela 4—5 óre p. m. in cl. II com. din Merceologie si Chemie prof. Iul. Filipescu.

b) la scól'a primara (normala) de copii si de copile.

Vineri in 25 Iuniu st. v. va face esamenu:

Dela 8—10 óre a. m. cu cl. I de fete invet. Z. Butnaru.

Dela 10—11 1/2 óre a. m. cu cl. II de fete invet. S. Cranga.

Dela 3—5 óre p. m. cu cl. III de fete invet. I. Popovici.

Sambata in 26 Iuniu st. v. va face esamenu!

Dela 8—10 óre a. m. cu cl. I de copii invet. I. Peligradu.

Dela 10—11 1/2 óre a. m. cu cl. II desp. a) de copii invet. I. Dobreanu.

Dela 2—3 1/2 óre p. m. cu cl. II desp. b) de copii invet. N. Oancea.

Dela 3 1/2—5 óre p. m. cu cl. III desp. a) de copii invet. D. Cioflec.

Luni in 28 Iuniu st. v. va face esamenu:

Dela 8—9 1/2 óre a. m. cu cl. III desp. b) de copii invet. I. Aronu.

Dela 9 1/2—11 1/2 óre a. m. cu cl. IV de copii invet. G. Belisimu.

Esamenele in clasele primare de copii se incheia cu cantári sub conducerea psaltulu G. Ucenescu.

c) Esamenele de maturitate.

1) Esamenulu oralu de maturitate alu scolariloru din cl. III comerciala va fi Sambata in 19 Iuniu st. v. a. m.

2) Esamenulu oralu de maturitate alu scolariloru de cl. VIII gimn. va fi Luni in 28 Iuniu st. v. a. m. si p. m.

Marti in 29 st. v.

Dupa seversirea st. liturgii si dupa rugaciunea de multiamita in biseric'a st. Nicolae din Scheiu se va incheia anulu scol. 1875/6 cu cetirea clasificatiuniloru si cu impartirea premiiloru in sal'a cea mare a gimnasiului.

NB. Dumineca in 13 Iunie st. v. dela 10—12 a. m. se va tiené esamenu in scól'a de Dumineca, iera dela 2—4 d. p. cu invetiacei de meseriasi.

La aceste esamene are onóre subscris'a Directiune a invitá pre toti binevoitorii si amicii scóloru.

Brasiovu 7 Iuniu st. v. 1876.

Directiunea scóloru centrale romane gr. or.

I. Mesiot'a,
Direct.

Revista de diurnale.

Intr'unulu din numerii nostri precedinti amintiram pre scurtu de o corespondintia din Transilvani'a la diuariulu „Osten“, in care acelu corespondinte, vrea sa faca din visitatiunea canonica a prelatulu nostru bisericescu la Brasiovu capitalu politicu. Fiindu ca si foile nóstre române luara notitia despre acésta corespondintia, revenimu, pentru a o dá publiculu cetitoriu in totu cuprinsulu seu. Corespondinti'a dice:

Cea ce amu raportatutale decurendu despre o comedia de complanare, pre care voru sa o insceneze hegemonii maghiari fatia cu români si pentru care s'au facutu pregatirile de lipsa, togm'a s'a confirmatu intr'unu modu eclatantu.

Pucinu inainte de Rosalii români din Brasiovu s'au insciintiatu pre cale telegrafica dela Sabiiu, cá sa astepte pre Rosalii visit'a metropolitulu gr. or. Mironu Romanul, a cáru antecedente suntu in de ajunsu cunoscute, si pre cáti-va alti români mai de frunte din Sabiiu. Nime nu putea sa-si esplice acést'a activitate subita a metropolitulu si impregiurarea, ca densulu avea sa peregrineze aici cu unu bastonu dela faiseuri politici, desteptá multa suspitiune. Impregiurarea din urma se pare ca a indemnatu pre domni din Sabiiu sa fia cu mai multa precautiune asiá incátu metropolitulu in urma aduse cu sine prelanga suit'a sea spirituale numai pre consiliariulu guvernialu (pens.) Macelariu la Brasiovu.

Indata dupa sosirea prelatulu bisericescu i se presentara deregatoriile unguresci si la banchetulu arangiatu Luni dupa Rosalii directorulu gimnasiulu romanescu, dlu Mesiota, merse in toastulu seu pâna a strigá unu „sa traiésca“ ministeriulu ungurescu, probabilu cá multiamita pentru ca acestu ministeriu refusa gimnasiulu din Brasiovu ori ce subventiune materiale si a interdisu de ani incóce subventiunea ce o primea din Romani'a. Alti toastanti au radidatu pocalulu pentru infratirea nationalitatiloru, o frasa acést'a, care si-a perdu totu creditulu

prin comedia de complanare de pre tempulu lui Lonyay.

Cumca metropolitulu si domnii ce banchetau cu densulu propriaminte suntu români acést'a li o aduse aminte mai întâiu colonelulu Dobler dela regimentulu II. de inf., care pronuncia in limb'a româna unu toastu stralucitu pentru poporulu românu, care dupa convictiunea sea dela soldatii cei mai apti si mai devotati. Si colonelelu bar. Gafron pronuncia unu toastu, in care indigitându la situatiunea critica in Europ'a esprima sperantia „ca armat'a Majestății Sale, deca va avé sa infrunte inimici „din resaritu séu a apusu, sudu séu nordu, séu din intru“, va esi invingătoare din lupta, despre ce credinti'a poporaloru i da o garantia.

Cu tôte acestea banchetulu de contielegere se termina cu unu tonu de cicada, espectorandu-se presidentulu dela tribunalulu ungurescu Maly, unu arménu hipermagiaru, cu tóta furi'a, căci s'a rezervatu unu toastu pentru justitia pe minutele de totu din urma, ceea ce a datu ansa între fratii complanării la feliu de feliu de comentarie satirice asupr'a gingasiei teme, a justitiei magiare, pre care insusi Sennyey a numit'o in parlamentulu ungurescu asiatica.

Scandalulu acést'a ii sil' sa termineze rapede cu banchetulu si unu toastu, care avé sa iese pe fatia cu comedi'a complanării, nu s'a pronunsiat de locu!

De aici metropolitulu se duse la Zernesci, unde locuesce barbatulu de înfuntia Georgiu Baritiu. Acést'a a statu indepartatu de banchetu si pe dlu Macelariu l'a costatu multa osteneala, pentru a-lu indupleca că sa viziteze pe metropolitulu care a venit numai pentru densulu la Zernesci.

Preste totu dlu Mironu Romanul se pôte ca si-a castigatu convictiunea, ca siansele pentru comedia de complanare planuita stau reu si ca numerulu adictiloru sei e micu. Intielegemu bine, ca domnii din Budapesta in fatia cu situatiunea amerintiătoare si cu starea cea trista, in care densii au adusu tiér'a prin o economia rea de 10 ani, incepu a se infiora. Dlu Tisza i se va paré convenabilu sa póta demonstra Cislaitaniei si curtiei, ca densulu e c o n s o l i d a t u si ca magiarii nu au sa pierda nimicu chiaru de nu s'aru primí complanarea. Tôte aceste suntu invederate.

Numai nu ne putem convinge, pentru ce magiarii sa ne pôte pre noi români de nasu. Poporulu nostru are atatu sentiu politicu sanatosu cătu sa nu-si puna fortiele pentru a scôte carulu din nomolulu, in care l'au adusu magiarii. Problem'a noastră nu pôte fi de locu a consolidá si conservá monstrulu sistemulu hegemoniei magiare.

La acestu articulu „Albin'a“ reflectéza asiá:

„Osten“ din Vien'a, si dupa elu inca unele alte foi, vréu a sci, ma a avé probe secure, cumca vediut'a de mai de una-di a parintelu Archiepiscopu si Metropolitulu alu nostru Mironu Romanu in Brasiovu si impregiuru, a fostu pentru scopuri politice, si anume pentru de a provocá la români manifestatiuni de simpatia si incredere cătra guvernulu magiaru alu dlui Tisza.

Noi tienemu acést'a presupunere de o mare absurditate. Parintele metropolitulu Mironu, ori cătu de pronunsiatu aderente alu partitei dlui Tisza, nu este elementulu din care se facu agentii politici. Noi avem reporturi specialii despre toti pasii si tôte vorbele, pâna si cele private (!!! Red. T. R.) ale Escelentiei sale, n'amu gasitu inse intru toti o simpla urma de tendintia politica; iéra toastelorulu celor nebunatece, atatu de indatenate in Transilvani'a la atari ocaziuni, rugámu a nu li-se atribui alta insemnatate de cătu ce au, de fanfaronade góle! —

„Gaz. Trans.“ face la acélasu articulu urmatoriulu comentariu:

De sub Temp'a 26 Iunie 1876.

Cetimu in unele diurnale straine despre incercări, ce s'aru face din partea maghiariloru spre a inscená iéra manifestatiuni dr infratire si de impacare între ei si între romani. —

Nu cunoscemu sorgintile, din cari au scosu acele diurnale acést'a noutate fia fontan'a ei ori si care, romana ori maghiara, totu atáta, ca ea nu documentéza altu ceva, decátu o deplina ignorantia a relatiuniloru de dreptu, ce esistu între poporulu magiaru. Autorulu ei considera pre romani de pre inferiori in consciintia loru nationale, spre a presupune despre noi, ca ne vomu face de risulu lumei cu manifestatiuni de impacari in numele natiunei, precum au aflatu cu cale a inscená unii si altii in anii trecuti manifestatiuni in numele loru propriu fiindu in deplin'a cunoscintia, ca ele in meritu nice nu folosescu, nice nu strica, ci servescu óresi-cum spre a nu instrainá de totulu totu ómeni parteculari, cari in vietia de tôte dilele suntu avisati a vietii între olalta, si a negociá mii si mii de totu soilulu de afaceri comerciali si economice unii cu altii.

Poporulu romanu scie fórte, bine, si este de convictiune: ca compatriotulu poporulu magiaru cá atare este datoriu a grigi numai si numai de interesele sale proprie, nu are nice datorintia nice dreptulu a dá ori a luá poporulu romanu ceva, precum si poporulu romanu reciproc celui magiaru. —

O datorintia patriotica, ce are si unulu si altulu este: reciproca stima, reciproca respectare a individualitatii nationale si a tuturoru drepturiloru politice si civile, ce resulta din acést'a positiune natiunale coordonata. —

Deca conducatoriul poporului magiaru s'au abatutu dela acést'a detorintia patriotica, si au sedusu pre partea poporului magiaru, care se deprinde cu afacerile publice de a inventoná doctrine politice opuse acéstei detorinti reciproce, in detrimentulu poporului romanu si alu inascutelor sale drepturi, — noi i lasamu pre calea aléa de ei, — le detragemu in partea noastră din mentionat'a detorintia patriotica, adeca in loculu stimei substituiemu dispreziulu. —

Pentru acelu casu, candu primipili maghiariloru aru voi a se reintórce de pre calea ratacirei loru fatia cu noi, ceea ce nu credemu, — atunci nu ei, ci imperatorele si regele nostru este in dreptu a dá espressione acéstei vointi. Mediulu între individualitatea noastră nationale si între individualitatea loru — pôte fi numai Domnitoriulu comunu, portatoriulu corónei comune. — cu partile politice magiare, cu maioritatile loru parlamentari, fórte instabile, fórte schimbatióse, egoiste si inganfate, precum le vedemu ca suntu, nu avem a face nimicu. Suferimu terorismulu loru pâna ce vomu poté suferi. —

Ni se dice din partea acelor partite: Ce voiti voi cu sperantia initiativei din partea Domnitoriului?

Dinasti'a si-a identificatu preinalt'a ei vointia cu vointia maghiariloru, interesele ei cu interesulu maghiariloru, si augustulu nostru Domnitoriu reprezenta numai suveranitatea nationala magiara, dar' nu si cea romana, care este reprezentata aiurea si prin altu domnitoriu!

Acést'a afirmatiune magiara nu o credemu, precum nu o amu crediutu nice pre la an. 1865—6; afirmatiunile acelor actori politici, cari promitendu poporului scaderea impositelor, redicarea monopolulu de tutunu si a altoru sarcine, ei spuneau si vorbiau despre nemultumirea Domnitoriului cu acei barbati de statu, cari au cutezatu a propune si a midiuoci chiamarea unei diete transilvane, inarticularea poporulu romanu cá natiune

regnicolaria, si subscrierea preinaltului nune sub legi redigiate si in limb'a romana cu: Franciscuú Iosefuú (alusiune ironica la u mutu in ortografi'a adoptata de romanii de dincoce de Carpati).

Deca inse, preste tóta asteptarea popóreloru austro-ungare acést'a asertiune a maghiariloru aru fi in adeveru adoptata de supremu principiu fundamentalu de statu, si noi nu amu avé altu remediulu de scapare de sub acestu terorismu decátu prin primirea conditiuniloru rasei suprematisatórie, atunci binevoiesca domnile loru dela potere a formulá prin parlamentulu loru conditiunile, sub cari voiescu a primí pre unu poporu compactu in numeru de aprópe trei milióne suflete, — indigenu dela 105 dupa Chr. cu posesiunea sea de pamentu ce i-a mai ramas, cu aprópe patru mii de comune rurale si cu o multime de institutiuni culturale in gratia dloru cá natiune servitória (fiindu ca legea despre natiunalitati de noi nu a fostu bine primita, — ea a fostu facuta, — nu este inse nici acea respectata) apoi sa ne spuna, care este factorulu legislativu stabilu in statu, care nu aru poté negá mâne, ce a promisu astadi, si apoi cine dintre noi suntu persónele, cari aru fi competente dupa dreptulu internationale a intrá in tractatiuni cu dloru, — nu cum-va P. Moritz deputatulu notariulu din Topárcea si consotii sei din parlamentu?

Aru fi tempulu se incete chiaru si faimele despre asemeni comedii de impacari, — nedemne si de noi si de magiarii; caus'a noastră nu pôte fi obiectu de tergu, ci remane si va remané obiectu de dreptu.

Sub titulu, „lânga Aradu, la serbatorile Rosalielor.“

In „Tel. Romanu,“ unu anonimu, ce se subscie: „Unu fostu membru alu congresulu dela 1868,“ publicá trei articli, séu propriamente unu articlu in trei nri, asupr'a conflictulu din sinodulu Aradanu de estu tempu, spre justificarea peocedurei maioritatii si combaterea celor aduse in acést'a materia in „Albin'a.“

Cele publicate in cei dintâiu doi nri nu le-amu cetitu, asteptându se vedemu incheierea: căci „la capetu plesnesce biciulu“ dice magiarulu, si „de pe còda cunosci ciorcusi'a,“ dice romanulu.

Din ultim'a parte a aperiarii intr'adeveru cunoscurámu paserea. Ea intr'adeveru este ci o r c u s i a; sare din paru in paru, si nu are nici ideia de diferintia cea mare între „parere“ si „convictiune,“ „oportunitate“ si „onóre,“ „complotu“ si „conferintia.“ Ea, ciorcusi'a, in not'a ei finale mereu caraesce ca: ambitiunea si orgoliulu lui Babesiu este yatematu, alt'a nimic'a! Ca elu a devenitu neconsecinte; căci de multe ori a caditu cu propunerile sale in sinodu si s'a supusu maioritatii, iéra acum'a face comedie si scisiune.

Si nici dupa astfelu de proprie observatiuni nu se deschidu ciorcusei ochii, sa-si véda cumplit'a prostie si retacire!!

Cu astfelu de pasere nu merita a stá de vorba. Este destulu ca scimu, cine si cu ce argumente s'a pusu a aperiá necalificabilea purtare a coalitiunei din Aradu.

Numele Ales. Mocioni noi de câte ori lu invocámu, o facemu cu celu mai mare respectu; paserea din „Tel. Rom.“ si sterge de elu necalitul sau ciocu. Inca o dovéda ca este ciorcusia.

(„Albin'a“)

Ori-ce comentariu e de prisosu.

Celu mai stimatu diaru francesu din Constantinopole „Le Courier d'Orient“ a fostu suspendatu pentru ca a indrasnitu a-si ridicá vocea contra a masakrului comis de Cerchezi

si de basi-bozuci asupr'a populatiunei pacinice bulgare.

Iéca relatiunea acéstei diaru:

„Fapte fórte dureróse s'a petrecutu la Novo-Selo (Zagor'a). Basi-bozuci si cerchezi, dupa ce au pradatu si devastatu vecinatatea acéstei satru, au intratu chiaru in satu si a inceputu acolo a masacrá si a pradá. Mai multu de patru sute femei si copii au fugitu si au ajunsu in cea mai deplorabila stare la Caloferu. Cerendu ajutoriu dela locuitorii acélu satu, notabili se gaséu in cea mai critica positiune: câte-va dile inainte se facuse intielegerea între ei si locuitorii satelor musulmane din pregiuru, ca 'si voru dá ajutoriu mutualu, deca vr'o banda de insurgenti séu de cerchezi aru veni sa-i atace: Astfelu cei din Caloferu trebuiá sa inscintieze fára intardiéro susu-disele sate indata ce comitaggi (membrii comitetelor) s'aru ivi.

„In casulu de fatia, locuitorii din Caloferu nu puteau primí pe nenorociti loru frati bulgari fára a inscintia inainte pe musulmani; altfelu acésti'a aru fi luat pe fugitiu din Novo-Selo dreptu comitaggi, atunci s'aru fi finitu cu Calofer. Ce sa faca? notabili tienura sfatu cu mudirulu si se luá hotarirea a trimite la fia-care satu musulmanu aliatu doi ómeni cu rugaciunea de a insarciná doue persóne cá sa mérga sa viziteze pe cei 400 nenorociti bulgari cari cercau ospitalitate. In adeveru, patru-dieci musulmani armati insotiti de căti-va locuitori din Caloferu, se dusera la livedea unde acceptau fugitiu si dupa ce constataru adeverulu, ei dedura consimtiementulu loru pentru ospitalitatea ceruta.

„Patru sute persóne, din care unu mare numeru de raniti, trebuiá sa se instaleze in monastirea de calugaritie disa Sant'a Troitia, unde locuitorii din Kalofer trebuiá sa le hranéscu. Dar' unu faptu odiosu se petrecuse la livedea inainte de a sosi cei patru-dieci musulmani armati. Pre cându acésti din urma se pregátéu cá sa plece, aprópe vr'o doue sute individe din aceleasi sate, alergara pe o alta cale la loculu unde se aflau fugitiu din Novo-Selo si 'i despoiara de totu ce acésti nenorociti potura scapá de rapacitatea cerchesiloru; luara in acélasu tempu vr'o patru-dieci fete tinere din cele mai frumóse si le dusera cu sil'a la satele loru.

„Vediendu acéste nenorocite victime, femeile turcesci, probabilu din gelosie incepura a strigá: noi nu voimu pre acéste ghiaur carilar (femei crestine). Atunci tinerele fete fura conduse o óra si jumetate departe de Kaloferu, aprópe de aiazm'a santulu Cirilu, pre mosi'a dlui Teodoru Mitcoff, unde rapitorii loru satisfacura asupr'a-le pasiunile loru brutale. Dupa acést'a crima, ei comisera inca un'a mai oribila: ei inchisera tôte esirile si dadura focu mosiei, unde se gasea multe paie, si nenorocitele copile periră in flacari.

„Acést'a n'a fostu de ajunsu. Acéi cu cari bulgarii erau sa traiéscu in buna intielegere pentru apararea comuna, 'si insusira cu cu sil'a vitele loru, si dóue dile dupa ce se intorsesera a casa, ei tramisera la Kaloferu spre a cere vr'o diece alte fete tinere din Novo-Selo!“

„Le Courier d'Orient“ termina relatiunea sea cu urmatórea exclamatiune:

„Protectiunea nu ajunge de locu. Trebuie cá culpabili sa fia aspru pedepsiti. Bratiulu justitiei nu pôte remané imobilu in fati'a unoru crudimi monstruóse cá acéstea.“

Nóue amenunte asupr'a asasináriloru ministriloru turci.

Intr'unulu din numerile precedinti, amu datu câte-va amenunte asupr'a asasinării ministriloru din Con-

stantinopole. Unu punctu a remasu inse nelamuritu in acea dare de séma: cum a pututu omoritorulu sa patrundia pâna în salonulu în care se tiené consiliulu ministriloru. „Corespondința orientala“ esplica acést'a în articulu urmatoriu, dandu si alte amenunte interesante:

În curtea conacului lui Mithad-pasi'a oficiarulu trecu fâra sa fi fostu vediutu de servitori, se îndreptă câtra primulu etagiu, unde erau adunati ministrii. Ajungendu în capulu scârei, se gasi fatia în fatia cu doi servitori, paditori ai usiei cu gémuri dela sal'a cea mare care precede sal'a de consiliu. Adresandu-se câtra amendoi, oficiarulu dise ca are sa faca lui Hussein-Avni-pasi'a o comunicatiune importanta. Paditorii i respunsera ca se astepte pâna se va radica siedinti'a; dupa câte-va minute inse, profitandu din absentia unuia din servitori, oficiarulu intră în vorba cu celalaltu si spuse ca misiunea sea eră de cea mai mare importantia. Atunci alu doilea servitoru se cobori în curte pentru a comunica ómeniloru din suit'a lui Hussein-Avni-pasi'a cererea oficiarului, ier' Hassan, remanendu singuru, intra în sal'a cea mare, de unde vedé fórte bine pre ministrii, câci usi'a eră întredeschisa.

De aci intră în sal'a de consiliu, tienendu unu revolveru în mân'a drépta si unu iataganu în cea stanga, înaintă câtra ministrulu de resbelu Hussein-Avni-pasi'a, si cu vocea abatuta de emotiune, i strigă: „Ministre de resbelu, padiesce-te.“ Pronunciandu aceste vorbe, se repedi asupr'a lui Hussein-Avni-pasi'a si dede focu. La acésta detunare Ahmet-Caissurli-pasi'a se aruncă asupr'a omoritorului, inse acést'a atingendu-lu la umeru prin o a dou'a descarcatura si în acel'asi tempu ranindu-lu si cu iataganulu, 'lu sil'i a se opri.

În acestu momentu criticu, toti ceilalti ministri, crediendu ca e vr'o conspiratiune, esira din salonu, afara de Rasid-pasi'a, care remasa fisatu pre scaunu cá paralisatu de teróre. În tempulu acést'a Hussein-Avni-pasi'a, cu tóta ran'a sea mortala, se târi spre usia, candu asasinulu, intorcendu-se la elu, i dete mai multe lovituri cu iataganulu. Unu servitoriu alu lui Midhat-pasi'a, care intră în acestu momentu, voindu se oprésca braciulu asasinului, fu lungitu la pamentu printr'o a trei'a descarcatura de revolveru. Rasid-pasi'a, de si remasese liberu, nu se gândia insa se fuga, astu-felu eră de imarmuritu; elu 'si lasase capulu pre spatele scaunului si remasese cá adormitu, candu asasinulu reintorcendu-se în salonu, pusa în drépt'a revolverulu la capu si lu ucise la momentu. Apoi se întorse câtra usia laterale, care dá în camer'a în care ministrii se retrasesera si se baricadasera; încercă s'o deschida, dara neisbutindu, trase de dóue ori cu revolverulu în ea, sperandu ca va lovi pre cei cari se aflau în cealalta camera. Glóntiele au strabatutu în adeveru usi'a pastrandu o putere destulu de mare, câci au intratu în captusiel'a de lemn a paratiloru camerei în care se retrasesera vizirulu si ceilalti ministrii. Asasinulu parea stapanitu de o furia completa: candu intrerumpea încercările séle de a strabate în cealalta camera, sfarimá mobilele din camera în care se aflá si cautá a-i dá focu; cas'a fiindu inse de pétra, foculu s'a marginitu numai la perdele. În acestu tempu Midhat-pasi'a trecuse din camer'a literale în harem pentru a luá de acolo singurulu revolveru ce avea în casa; cu acésta arma se cobori în etagiu de josu si voi sa se suie ier' pentru a lovi pe asasinu, inse tóte persónele ce se aflau acolo se opusera la acést'a si-lu retienura cu fortia. Acésta oribila scena durá aprópe trei patrare de óra, cându în fine sosira pe rendu soldati si gen-

darmi. Confusiunea a fostu teribila în tempu de câte-va minute; s'au datu mai multe focuri. Asasinulu, fiindu în fine prinsu, a fostu teritu josu, inse tienendu inea unu revolveru în mân'a drépta. Ranitu dejá, elu aru fi fostu sfasiatu fâra intervenirea lui Midhat-pasi'a, care disese lui Schukri-Bei se nu-lu omóre. Tocmai în acestu momentu Schukri-Bey a cadiutu mortu fiindu lovit de unu glontiu.

„U. A.“

Varietăți.

* * Escelenti'a Sea Inaltu Présantitulu Archieppu si metropolitu Mironu Romanul a plecatu eri la Salisce spre a celebrá acolo parastasu pentru Marele seu predecesoru Archieppulu si Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a.

* * Précuviosí'a Sea P. Archimandritu si Vicariu alu Archiepiscopiei Nicolau Pope'a va celebrá astadi parastasu la mormentulu Marelui Archiereu, Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a în Rasinari.

(†) Eufemi'a Manu, nascuta Piposiu, infrânta de durere, aduce în numele seu si alu nepótei sele Eufemi'a Caton'a, precum si într'alu mamei si sorei sale, alu fratiloru, alu cumnatiloru sei, si alu cumnatelor sale, la cunoscutia, ca neuitaverulu seu consotiu, resp. mosiu, ginere, cumnatu si unchiu **Petru Manu**, pensionatu consiliariu r. ung. de finantie, decoratu cu crucea de merite cu coróna, si membru alu asociatiunei transilvane, a încetatu de a mai fi, repausându în 18/30 ale lunei curente, diminéti'a la 5 óre în urm'a unui morbu indelungatu si preaduros, dupa o casetoria fericita de 32 ani, în alu 74 anu alu etátii sale.

Remasitiile pamentene ale neuitaverulu repausatu se voru astrucá în 19 Iuniu (1 Iuliu) a. c. la 4 óre dupa amédi în cimiteriulu gr. catholicu de aici.

Liturgi'a cu parastasu pentru repausatulu se va tiené Dumineca în 20 Iuniu (2 Iuliu) a. c. la 10 óre anteamédi în biseric'a parochiala gr. cath. din locu.

* * (Stipendiu). Senatul scolasticu din comitatulu Cetatii-de-balta are de conferitu unu stipendiu de 150 fl. pentru acelu teneru, care va sa se faca ingineriu, archiectu sau masinistu. La stipendiu potu concurge numai tineri din comunele cercului electoralu inferioru alu acelu comitat, e fâra destingere de nationalitate si confessiune, si adeca tineri cari: a) au absolvitu cu distinctiune unu gimnasiu superioru séu o scóla reala superióra si asculta un'a din specialitatile amintite la unu politechnicu din patria séu din strainatate; b) este seracu si nu are altu stipendiu. Stipendiulu se póte folosi 2—3 ani. Suplicile suntu a se adresá pâna la finea lui Iuliu 1876 vicecomitelui comitatului Cetatii-de-balta.

* * Denumirile comitiloru supremi în comitatele de nou arondate voru urmá în dilele cele mai de aprópe si se voru publicá în fói'a oficiala.

* * Vitielu cu doue capete. Într'o notitia scurta anunciasesem publiculu de acestu jocu alu naturei. Revenimu asupr'a acestui obiectu cá sa întregimu unele date care de siguru voru interesá pe publiculu nostru mai restrinsu. P. Archidiaconu si secretariu alu consistoriului nostru archidiecesanu, Nicolau Fratesiu, a cumparatu pielea vitielului cu doue capete, a ingritu, cu spesele proprie, de o-a preparatu si umplutu, si alalta eri a si espedatu vitielulu la museulu gimnasiului nostru din Brasiovu, pentru care museu domni'a sea destinase acestu obiectu interesantu din capulu locului.

* * Secuestratiunea asupr'a averei remase de bar. Bruckental s'a delaturatu.

* * Program'a Gimnasiului reg. de statu de pre anulu scol. 1875/6 cuprinde dóue elegie la mórtea lui Francissu Deak, un'a în limb'a elena de prof. Cebeauer si alt'a în limb'a latina de prof. Balazs, mai departe unu tratatu despre anatomi'a comparativa a canalului de nutritie de prof. Desid. Veress si raporturi din partea directiunei.

Scolari au fostu în anulu acést'a dupa confessiuni: 109 rom. cat., 89 gr. or., 28 gr. cat., 18 reform. calvini, 2 unitari si 1 evang. Dupa nationalitáti magiari 127, romani 108 (117 ni se pare nóue Red) si nemti 12.

* * Esamenile la scólele evanghelice de aici se incepu în 3 Iuliu st. n. si se sfersiescu în 7 Iuliu st. n. În diu'a urmátóre, 8 Iuliu, se serbéza incheierea anului scolasticu. Esamenile de maturitate voru urmá în septaman'a cea mai de aprópe.

* * Tempulu. Pentrucá sa nu esimu din usu, alaltaeri furamu norociti de o tempestate infricosiata ierasi dupa média di. Detonatiunile erau puternice, cu deosebire un'a, carea a lovit in magazinulu militariu de proviantu, fâra de a stricá ce-va, pentruca magazinulu este scutitu de unu paratoneriu. Audimu ca în biroulu telegraficu de aici inea s'a simtitu fórte tare influinti'a tempestátiei, dara n'a facutu nici o dauna. Plói'a fu torrentiala. Sperámu ca dóra se voru mai rari si tempestátile si ploile, pentruca au inceputu a se aratá numai totu a trei'a di.

* * Inundári de ape, pétra, suntu calamitáti cari ni se anuncia din diverse pârti ale tieiei. Urmárite se simtu în piatia la pretiulu bucatelor si legumiloru, care se suie în modu neasteptatu.

* * La catunulu Oesti, districtulu Argesiu, (Romania) în diu'a de 26 Maiu, cadiendu o plóie fórte mare, a trasitu doi copii si 10 oi, unulu în etate de 17 ani, alu locuitoriu Oprea Zidaru, si altulu în etate de 16 ani, alu lui Nicolae G. Stanciulescu, cari gasindu-se cu vitele la pasiune s'au trasu sub unu nucu spre a se adapostí de plóie, inea celu dintâiu a si muritu pe data impreuna cu acele 10 oi, ier' celu din urma, fiindu putienu contusiatu, se afla senatosu.

* * Pentru comedi'a cea de obst'e. Unu manuscriptu din 1790 cuprindiendu gandirile lui Oxenstiern'a, arata cam în ce chipu avéu obiceiulu de a privi stramosii nostri lumea acést'a. Eata ce dice unu pasagiu din acea carte:

„Lumea este priveliste, ómenii suntu comediantii, noroculu impartieste jocurile si intemplările le alcătuescu. Teologii ocármuescu machinurile si filosofii suntu privitorii. Bogatii prindu locurile, cei puternici apuca loculu celu mai inaltu, si la pamentu suntu seracii. Muierile aducu racoréla si cei necajiti de norocu iau muculu lumináriloru. Nebuniile alcătuescu intocmirea canteceleuru si vremea trage perdu'a. . . Lumea vrea sa se insiele — insiele-se dar'. Deschiderea comediei incepe din lacrami si din suspinuri. În lucrarea cea dintâiu se arata pricinele cele nebunesca a ómeniloru. Cei fâra de simtire batu în palme, cá sa arete a loru bucuria, cei intiepti fluera jocurile. Celu ce intra platesce la usia unu banu, ce se numesce ostenéla si ia în loculu lui unu petecu pecethuitu, ce insemnéza neodichn'a, câtu 'si va tiené loculu. Schimbarea priciniloru ii zabovesce putienu pre privitori. Impletiturile cele bune séu reu impletite facu sa rida filosofii. Acolo se vedu uriesi, care deodata se facu logosi (?) si logosi, cari fâra de veste se facu mari si vinu la o inaltime fâra de mesura. Acolo

se arata ómeni, cari se paru ca au tóte mesurile si padi'a, ce s'aru puté socoti, cá sa nu lese drumulu celu adeveratu, care duce la sfersitulu ce 'si punu înainte; în vreme cându despre alta parte cei nebuni si fâra de grija apipaie usi'a nenorociloru lumesci. În scurtu: acestu feliu este comedi'a lumiei acést'e, si cel'a ce vrea sa aiba zabava cu linisce, sa se puna într'unu unghiu micu, de unde sa póta cu odichna, cá sa fia privitoriu si unde sa nu fia nici decum cunoscutu, cá sa póta fâra de grege a o batjocóri, dupa cum i se cade.“

Nu mai putienu interesante suntu proverbele romanesci asupr'a comediei cei de obste.

Eata câte-va:

Lumea-i cá o oglinda, în care se gatesce omulu, cá sa arete precum nu este, ea e cá o comedie, în care fiecare jóca rol'a sea si unde celu mai de risu prinde loculu celu mai bunu. Ea e cá unu limanu, unde unulu so-sesce si altulu purcede; unulu se bucura, de celu ce vine, si altulu se tristéza de celu ce purcede. Ea i cá unu spitalu, plinu de ori ce patimi. Ea e cá unu birtu cu dóue porti deschise, pre un'a intra, pe alt'a iésa; béu, mananca si se ducu; unulu pre altulu nu se cunósce cine intra si cine iese. Lumea-i cá unu bálciu, unde unii canta, altii jóca, unii vendu, altii cumpera, unii béu si chiuescu, ier' altii numai privescu. Tóte în ea, cá diu'a vinu si se ducu. Precum în fundulu márei sta margaritariulu si marga-nulu si în fundulu pamentului pietrile cele mai scumpe, ier' pre fati'a márei tóte mortaciunile, asiá si în lume. Cei vrednici si cinstiti ascunsi se neve-diuti, ier' cei nerozi în cinste mare. Lume fâra nebuni, cá padure fâra uscaturi — nu se gasesce.

* * **Indreptare.** În numerulu trecut, în articulu: „La inmormentarea Archieppului si Metropolitulu Andreiu Bar. de Siagun'a“ e de a se indreptá pre pag. I col. I pas. 3: în diu'a de Santulu Andreiu . . ; pre col. II pas. 3. dupa cuvintele: „în sinodulu dela 1874“ în locu de coma e de a se pune coma punctata séu semicolon si apoi a se intercide cuvintele: **nu corespundem** etc. Pre pag. 3 din corespund. Sabiiu este a se sterge cuvintele: **de protopresb. Ioanu Hani'a.**

Burs'a de Vien'a.

Din 19 Iuniu (1 Iuliu) 1876.

Metalicelu 5%	64 80
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 25
Imprumutulu de statu din 1860 . . .	109 —
Actiuni de banca	831 —
Actiuni de creditu	137 50
London	126 25
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72 50
„ „ „ Temisioreno	72 —
„ „ „ Ardelenesci	71 —
„ „ „ Croato-slavone	82 —
Argintu	101 80
Galbinu	5 95
Napoleonu d'auru (poli)	10 01
Valut'a nóua imperiale germána . . .	61 80

Nr. pr. 111. — 1876.

Edictu.

Adamu Marianu neorusticu gr. or din Bei'a, cu necredintia, parasindu-si pre muierea sea Mari'a lui Moise Tarb'a din Archit'a o au lasatu cu o copila mica a loru, si au prebegitu de 4 ani trecuti de nu se mai scie nimic'a de densulu.

Prin acést'a se citéza (pe bas'a Drept. can. §. 113 p. 12. pag. 78) cá în terminu de unu anu si o di dela datulu de fatia sa se presenteze la subscrisulu Foru alu scaunului protoptractualu; câci la din contra, se va luá la pertractare caus'a jeluitóre, si se va decide în sensulu S. pravile a bisericiei ortodocse si în absentia lui.

Sighisiór'a 24 Aprile 1876 st. v.
Scaunulu protopresbiteralu alu tractului Sighisiórei gr. or.

Zacharie Boiu,
protopopu.